

TÖYSÄ-SEURA RY:N KERTOMUS TOIMINNASTA VUODELTA 2018

päiväty 25.3.2019

YLEISTÄ

Töysä-Seura ry on perustettu 18.9.1952, yhdistyksen rekisterinumero on 62332 ja ly-tunnus 0893956-5.

Töysä-Seura ry:n kevätkokous pidettiin 18.4.2018 ja syyskokous 21.11.2018. Johtokunta kokoontui yksitoista kertaa toimintaa suunnitellen ja valmistellen yleisiä kokouksia.

JOHTOKUNTA

Johtokuntaan kuuluivat kaudella 2018 puheenjohtaja Tapani Ala-Mutka, varapuheenjohtaja Tarja Ylimäki, sihteeri Janne Vuorela sekä jäsenet Tuulikki Hautala, Pentti Hautala, Sirpa Hankaniemi, Leila Herrala, Ritva Sorila ja Kauko Välimäki.

JULKAISUTOIMINTA

Seuran julkaisema Kotiseudun kasvot -kotiseutujulkaisu nro 12 ilmestyi kesäkuussa. Se oli laajuudeltaan 60-sivuinen. Lehti on vakiinnuttanut paikkansa laadukkaana kotiseutujulkaisuna ja saavuttanut laajan lukijakunnan. Lehden painos oli 700 kappaletta. Sitä jäi varastoon jonkin verran tulevia vuosia varten. Vanhoja numeroita myydään jatkuvasti. Taloudellisesti yhdistys on päässyt lehden teossa suunnilleen omilleen. Lehteä on jaettu maksutta kouluille, terveystakeskukseen, vanhainkotiin ja palveluasuntoihin. Olemme pyrkineet tekemään sellaisen julkaisun, jota luetaan mielenkiinnolla ja jota voi esitellä kotiseutuasioista kiinnostuneille henkilöille ja Töysän ystäville.

Parhaimmat kiitokset kaikille julkaisutyössä mukana olleille henkilöille ja yhteistyötahoille sekä lukijoille. Kotiseudun kasvot nro 13 on suunniteltu ilmestyväksi keväällä 2019.

MUSEOT

Töysä-museo Sepänniemessä oli auki kesä–elokuussa maanantaista perjantaihin klo 12–15 ja viikonloppuisin 12-16. Museo-oppaina toimi neljä nuorta kesätyöntekijää sekä kaksi tuetulla työtoiminnalla mukana ollutta henkilöä. Sepänniemen Lomakylän vastaava Marja-Liisa Pienimäki on opastanut vierailijoita muina aikoina. Vuoden aikana on ollut kävijöitä n. 557 henkilöä.

Töysä-viikolla 2018 avattiin apteekkimuseon näyttely. Apteekkimuseon kalusteet ja esineet ovat alun perin Markku Pohjanpalon keräämiä. Hän toimi Töysässä apteekkarina isänsä Lauri Pohjanpalon jälkeen ja innostui keräämään vanhaa apteekkitavaraa. Töysä-Seura sai haltuunsa Markun keräämän apteekki-irtaimiston kuolinpesän järjestämässä huutokaupassa v. 2003. Apteekkimuseo perustettiin aluksi Tuuriin silloin Tapio ja Marjo Isoahon omistamaan Tuurin asemarakennukseen. Museon esineet piti siirtää v. 2017 loppuvuodesta pois Tuurista asemarakennuksen omistajan vaihduttua. Apteekkiesineet tuotiin Tuurista talven aikana Sepänniemeeseen ja järjestettiin kevään aikana toimivaksi apteekkimuseoksi. Apteekkimuseo on erikoinen ja varsin harvinainen tutustumiskohde, sillä vastaavia museoita on Suomessa alle 20.

Apteekkimuseon kanssa samassa rakennuksessa toimii myös kauppamuseo, joka avattiin edellisenä vuonna. Apteekki- ja kauppamuseorakennus on peräisin 1860-luvulta, jossa on toiminut Töysän ensimmäinen kauppa, Salomon Ojanperän kauppa. Kauppamuseon esineet ja kalusteet ovat peräisin Kanervan, Hautalan ja Leskisen kaupoista.

Töysä-viikolla 6.6.2018 avattiin myös sepän paja. Sepän pajassa on työskennellyt kyläseppä Richard Haaparanta. Töysä-Seuralle rakennuksen on lahjoittanut Jorma Haaparanta. Sepän pajan ovat laittaneet näyttelykuntoon Johannes Lampimäki ja Seppo Harju.

Museolla on nähtävissä suutariverstasnäyttely, jonka opetusneuvos Ritva Sorila ja suutariperinteen tuntija Pauli Virtanen ovat suunnitelleet. Näyttely tuo esille töysäläistä suutariperinnettä. Esineistö on koottu museolta, Töysän Kenkätehtaalta ja Pauli Virtasen kokoelmista. Suutariverstasmuseo avattiin Töysä-päivillä 2015.

Kirkon vieressä sijaitseva lainaviljamakasiini, nyk. Makasiinimuseo, on kunnostettu näyttelytilaksi kesällä 2001. Tiloissa on pidetty kirkkokahvilaa kesäsunnuntaisin yhteistyössä seurakunnan kanssa. Makasiinin tiloissa on ollut nähtävillä vuosina 2012–2013 toteutettu KIHINÄ-näyttely, jossa on esillä Töysän

kirkkohistoriaan liittyvää aineistoa. Makasiinista on tullut mielenkiintoinen kahvi- ja kokoontumispaikka kesäsunnuntaisin. Kesällä 2018 kävijöitä oli n. 263.

Anne Hiipakan laatima opas ”Opas kävelykierrokselle Töysän kirkonseudulla” on monipuolinen tietopaketti kirkonseudun alueen historiasta ja nykyisyydestä. Opas on ollut myynnissä makasiinilla 5 euron hintaan. Kirkonseudulla on järjestetty opastuksia vuonna 2018 kesän aikana, mm. Töysä-viikolla.

Töysä-Seuralla oli luetteloituja esineitä vuoden 2018 lopulla Töysä-museolla ja makasiinilla 3586 sekä apteekkimuseolla 1083, eli yhteensä 4669 kappaletta.

AVUSTUKSET

Alavuden kaupungin toiminta-avustus

Kaupungilta saatiin vuodeksi 2018 toiminta-avustusta 1400€. Avustuksella on saatu ylläpidettyä museotoimintaa makasiinimuseolla ja Töysän museolla Sepänniemessä. Avustuksella on myös katettu osa Kotiseudun kasvot -lehden painokuluista. Töysä-Seura on järjestänyt kesällä Töysä-viikon tapahtumia.

Työllistämistuet

Yhdistys sai Alavuden kaupungin työllistämistävustusta kesätyöntekijöiden palkkaukseen. Museolla oli kesän aikana neljä kesätyöntekijää, joiden palkkaukseen saimme kaupungilta yhteensä 500 €. Lisäksi oli kaksi työntekijää tuetulla työtoiminnalla, josta saimme tukea 440 €.

Avustus projektiin osallistumiseen (2016– jatkuu):

Kotiseudun historia narratiiveina (Kohina) –projekti, Töysäläinen kotiseutu ajallisessa kehyksessä
Hankkeen tarkoituksena on tavoittaa ja tulkita töysäläisten asukkaiden kotiseutukokemuksia ja -näkömystyksiä kokemuksellisen kotiseututeorian viitekehyksessä ja tuottaa näin käsitys siitä, millainen on töysäläisten kotiseutu juuri nyt; mistä aineksista se koostuu ja mitkä piirteet erottavat sen lähialueista. Mahdollisuuksien mukaan vastataan myös kysymyksiin, miten ja miksi kotiseutukäsitys on tällaiseksi kehittynyt. Hankkeen toteuttajana on Ruralia-instituutti.

Seura anoi ja sille myönnettiin avustusta Etelä-Pohjanmaan kulttuurisäätiöltä hankkeeseen 10 000€ kaudella 2016. Varat on nostettu ja siirretty edelleen Helsingin Yliopistolle Ruralia-instituutille Kohina hankkeen omarahoitusosuudeksi projektiryhmän jäsenenä.

Kaudella 2018 hankkeesta on järjestetty xxxx keskustelutilaisuutta Töysän eri kylillä ja hanke jatkuu kaudella 2018. Hankkeessa paikallisena avustajana on ollut Töysä-Seurasta Janne Vuorela.

TÖYSÄ-SEURAN TOIMINTAA

Töysä-tiedotteessa ilmoitettiin museon aukioloajoista sekä seuran toiminnasta. Vuoden aikana ylläpidettiin seuran nettisivuja.

Keväällä Töysä-Seuran nettisivuille toteutettiin virtuaalimuseo Sepänniemen museosta. Valokuvauksen ja virtuaalimuseon toteuttivat Järviseudun ammatti-instituutin Töysän toimipisteen opiskelijat opettaja Mikko Kalijärven ohjauksella.

MUUTA

Yhdistys oli mukana ylläpitämässä paikallisia muistomerkkejä: Tohnin ristirauniota, Juho Inhan raivaajamuistomerkkin aluetta Tuurissa valtatie 18:n varrella sekä heinäkuussa 2016 paljastettua Elli Pihlajan muistokiveä.

Töysä-Seura oli *mukana Töysä-päivien järjestelyssä* yhteistoiminnassa muiden yhdistysten kanssa. Pääjuhlanä järjestettiin Töysän nuorisoseuralla su 10.6.2018. Kyseisenä kirkkopyhänä Tohnisen Äijät oli kutsuttu avustamaan niin kirkonmenoissa kuin pääjuhlassa. Juhlapuhujana oli filosofian tohtori Mikko Hautala. Musiikista vastasivat Ritulit-kuoro, Ritva Sorila ja Risto Lehtinen. Tohnisen äijäksi valittiin Heikki Nikkola.

Muita Töysä-päivien tapahtumia joissa Töysä-Seura oli järjestämässä tai mukana olivat 3.6. makasiinin avaus kirkonmenojen yhteydessä sekä avustus kirkonmenoissa. 6.6. oli apteekkimuseon ja sepän pajan avajaiset. Juhlapuhujana oli Maakuntamuseolta Susanna Tyrväinen.

Makasiinin kirkkokahvilaa pidettiin auki kesällä pääsääntöisesti kirkonmenojen yhteydessä *yhteistyössä Töysän alueseudun kanssa*.

Töysä-Seura on *mukana työryhmässä*, joka on saanut apurahaa esiselvityshankkeelle “Kotiseutua havannoimaan ja tallettamaan” ja jossa paikannetaan uusia muinaisjäänteitä (kuten talojen rauniot, tervahaudat) Alavuden, Kuortaneen ja Ähtärin alueella. Hankkeesta on ollut jokunen keskustelutilaisuus ja seurataan vieläkö hanke jatkuu kaudella 2019.

Sääntömääräisen kevätkokous järjestettiin 18. huhtikuuta. Syyskokous oli 21. marraskuuta 2018.

KOKOUSEDUSTUKSET

Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistyksen kevätkokous järjestettiin Kauhavan kirjastolla 24.5.2018.

Paikalle ei päässyt yhtään Töysä-Seuran edustajaa.

Etelä-Pohjanmaan kotiseutu- ja museoyhdistyksen syyskokous 2018 järjestettiin 11.12. klo 16.00 alkaen Seinäjoella Sairaalamuseossa. Paikalle ei päässyt yhtään Töysä-Seuran edustajaa.

TALOUS

Yhdistyksen tilikauden ylijäämä oli 759,03 € (edellisvuonna alijäämä -683,68 €).

Taseen loppusumma oli 19,911,22 € (edellisvuonna 19 152,19 €).

Vuosijäsenmaksu oli 5 € ja ainaisjäsenmaksu 15 €. Jäseniä oli vuoden 2018 päättyessä 70.